

دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی

مصوب ۱۳۹۱/۰۷/۲۹ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

• فصل یک - کلیات :

○ بخش یک - تعاریف :

▪ ماده یک :

اصطلاحات و واژه های تعریف شده در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار، اساسنامه بورس انرژی ایران، دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران و دستورالعمل ثبت و سپرده گذاری کالا و اوراق بهادار قابل معامله و تسویه و پایاپای معاملات در بورس انرژی ایران با همان تعاریف در این دستورالعمل به کار رفته است. سایر اصطلاحات به شرح زیر تعریف می شوند:

▪ بند یک :

امیدنامه : مجموعه اطلاعاتی است که بورس ملزم است در زمان درج نام یک کالا یا اوراق بهادار قابل معامله در فهرست نرخ های بورس، جهت اطلاع عموم در سایت رسمی خود منتشر نماید. فرم نمونه این گزارش به تصویب هیئت مدیره بورس می رسد.

▪ بند دو :

پذیرش : تطبیق کالا یا اوراق بهادار قابل معامله با شرایط مندرج در این دستورالعمل و پذیرش عرضه کننده کالا جهت درج آن در فهرست نرخ های بورس و فراهم شدن امکان معامله آن در بورس است.

▪ بند سه :

تعلیق پذیرش : توقف موقت معاملات کالای یک عرضه کننده یا اوراق بهادار قابل معامله درج شده در فهرست نرخ های بورس ناشی از نقض مفاد این دستورالعمل است .

▪ بند چهار :

دارائی پایه : دارائی موضوع اوراق بهادار قابل معامله است.

▪ بند پنج :

عرضه کننده: شخصی است که کالای وی در فهرست نرخ های بورس درج شده است.

▪ **بند شش :**

فرم تطابق کالا: فرمی است که بر اساس فرم نمونه بورس، جهت تطبیق مشخصات و استاندارد کالای مشابه با مشخصات و استاندارد یکی از کالاهای پذیرفته شده پس از تایید توسط مشاور پذیرش، به بورس ارائه می‌شود.

▪ **بند هفت :**

کالای مشابه: کالای منطبق بر مشخصات و استاندارد یکی از کالاهای پذیرش شده در بورس با تولیدکننده متفاوت است.

▪ **بند هشت :**

کالای خارج از گونه : (Off-grade) کالائی است که مشخصات اصلی آن منطبق بر یکی از کالاهای پذیرفته شده در بورس می باشد لیکن یک یا چند مشخصه آن با کالای اصلی متفاوت است به گونه ای که تفاوت مزبور موجب تغییر در ماهیت ، نوع یا کاربرد آن نمی شود.

▪ **بند نه :**

کمیته عرضه: کمیته‌ای است که به شرح ماده ۲۱ این دستورالعمل تشکیل می‌گردد و وظایف مندرج در این دستورالعمل را ایفا می نماید.

▪ **بند ده :**

لغو پذیرش: حذف قطعی کالای یک عرضه کننده یا اوراق بهادار قابل معامله از فهرست نرخهای بورس است.

▪ **بند یازده :**

متقاضی: شخصی است که تقاضای پذیرش کالا را به بورس ارائه می‌کند.

▪ **بند دوازده :**

مشاور پذیرش: شخصی است که به عنوان رابط متقاضی و بورس، تمام یا بخشی از وظایف متقاضی در فرآیند پذیرش، درج و یا عرضه را به نمایندگی از طرف وی انجام می‌دهد.

▪ **بند سیزده :**

هیئت پذیرش: هیئتی است که به شرح ماده ۲ این دستورالعمل تشکیل می‌گردد و وظایف مندرج در این دستورالعمل را ایفا می‌نماید.

▪ **بند چهارده :**

کالای تک محموله‌ای: کالایی است که تداوم عرضه ندارد و صرفاً در بازار فرعی عرضه می‌شود .

▪ **بند پانزده :**

کالای اصلی: کالای عرضه کننده ای است که توسط هیئت پذیرش و بر اساس این دستورالعمل پذیرش شده و کالای مشابه با آن تطابق می‌یابد.

▪ **بند شانزده :**

بیانیه عرضه: مجموعه اطلاعاتی است که متقاضی عرضه کالا در بازار فرعی ملزم است در اختیار بورس قرار دهد تا قبل از عرضه کالا، جهت اطلاع عموم از طریق سایت رسمی بورس منتشر گردد. فرم نمونه بیانیه عرضه به تصویب هیئت مدیره بورس می‌رسد .

○ **بخش دو - هیئت پذیرش :**

▪ **ماده دو :**

هیئت پذیرش دارای پنج عضو و یک دبیر به شرح زیر است:

▪ **بند یک :**

رئیس هیئت مدیره سازمان یا یکی از اعضای هیئت مدیره سازمان به نمایندگی از رئیس هیئت مدیره سازمان؛

▪ **بند دو :**

رئیس هیئت مدیره بورس یا یکی از اعضای هیئت مدیره بورس به نمایندگی از رئیس هیئت مدیره بورس؛

▪ **بند سه :**

یک نفر خبره مالی آشنا به صنعت، به پیشنهاد هیئت مدیره کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار و تأیید هیئت مدیره سازمان؛

▪ **بند چهار :**

یک نفر خبره مالی آشنا به صنعت، به انتخاب هیئت مدیره سازمان؛

▪ **بند پنج :**

یک نفر خبره مالی آشنا به صنعت، به انتخاب هیئت مدیره بورس؛

▪ **بند شش :**

مدیرعامل بورس، به عنوان دبیر هیئت پذیرش و بدون حق رأی یا یکی از مدیران بورس به نمایندگی وی.

▪ **تبصره یک :**

رئیس هیئت مدیره سازمان، رئیس هیئت پذیرش خواهد بود.

▪ **تبصره دو :**

مدت عضویت اشخاص بندهای ۳ تا ۵ این ماده یک دوره دو ساله می باشد. انتخاب این اشخاص حداکثر تا ۳ دوره متوالی بلامانع است.

▪ **تبصره سه :**

اشخاص موضوع بندهای ۴ و ۵ این ماده، پیش از پایان دوره تصدی به تشخیص مقام انتخاب کننده و شخص موضوع بند ۳ این ماده پیش از پایان دوره تصدی، بنا به تشخیص مقام پیشنهاد کننده یا سازمان، با رعایت تشریفات مقرر در بند ۳ این ماده قابل تغییر خواهند بود.

▪ **تبصره چهار :**

هیئت پذیرش می تواند در صورت لزوم از سایر کارشناسان و مدیران متقاضی برای حضور در جلسات دعوت کند. این اشخاص حق رأی نخواهند داشت.

▪ ماده سه :

جلسات هیئت پذیرش با حضور حداقل سه عضو، که رئیس سازمان یا نماینده وی یکی از آنهاست، رسمیت می‌یابد. تصمیمات هیئت پذیرش با رأی موافق حداقل سه نفر، که یکی از آنها باید رئیس سازمان یا نماینده وی باشد، معتبر خواهد بود.

○ بخش سه - بازارها :

▪ ماده چهار :

بورس دارای چهار بازار فیزیکی، مشتقه، فرعی و سایر اوراق بهادار قابل معامله می‌باشد. بازار فیزیکی شامل سه تابلوی برق، نفت و گاز، و تابلوی سایر حامل‌های انرژی، بازار مشتقه شامل سه تابلوی قرارداد سلف موازی استاندارد، قرارداد آتی و قرارداد اختیار معامله و بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله شامل گواهی سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله و اوراق گواهی ظرفیت می‌باشد.

▪ تبصره یک :

ایجاد بازارها و تابلوهای جدید با پیشنهاد بورس و تصویب هیئت مدیره سازمان امکان‌پذیر است.

▪ تبصره دو :

بورس می‌تواند برای هر یک از بازارها و تابلوها علاوه بر رینگ داخلی، با رعایت مقررات رینگ بین‌المللی نیز راه‌اندازی نماید.

• فصل دو - پذیرش کالا در بازار فیزیکی :

○ بخش یک - مشاور پذیرش :

▪ ماده پنج :

درخواست پذیرش کالا، به همراه مدارک و مستندات موضوع ماده ۸ این دستورالعمل، باید توسط مشاور پذیرش به بورس ارائه شده و پس از احراز کامل بودن مدارک در بورس ثبت شوند.

▪ ماده شش :

مشاور پذیرش از میان اشخاص حقوقی دارای مجوز و شرکت‌های تأمین سرمایه انتخاب می‌شود.

▪ ماده هفت :

وظایف و مسئولیت‌های مشاور پذیرش به شرح ذیل است:

▪ بند یک :

ارائه مشاوره به متقاضی در خصوص فرایند پذیرش و عرضه کالا؛

▪ بند دو :

سنجش میزان آمادگی متقاضی برای پذیرش؛

▪ بند سه :

ارائه مدارک و اطلاعات درخواستی به بورس به نمایندگی متقاضی در فرآیند پذیرش؛

▪ بند چهار :

کنترل رعایت مقررات پذیرش توسط متقاضی در فرآیند پذیرش؛

▪ تبصره یک :

مشاور پذیرش باید کلیه مدارک، اسناد و اطلاعات ارائه شده توسط متقاضی را بررسی و تأیید نماید که مدارک کامل بوده و به امضای صاحبان امضای مجاز رسیده و ممهور به مهر متقاضی است.

▪ تبصره دو :

روابط مشاور پذیرش و متقاضی و حدود وظایف و مسئولیت‌های هر یک در قرارداد فی‌مابین که در چارچوب نمونه مصوب هیئت مدیره بورس تنظیم می‌شود، پیش‌بینی شده و یک نسخه از آن به بورس ارسال می‌شود.

▪ تبصره سه :

بورس بر حسن انجام وظایف مشاورین پذیرش نظارت داشته و موارد عدم رعایت وظایف و مسئولیت‌ها را حسب مورد به سازمان گزارش می‌نماید .

○ بخش دو - فرآیند پذیرش کالای اصلی در بازار فیزیکی :

▪ ماده هشت :

▪

فرم درخواست پذیرش به همراه مدارک ذیل به بورس ارائه می‌شود:

▪ بند یک :

پرسشنامه پذیرش،

▪ بند دو :

امیدنامه،

▪ بند سه :

فرم شناسه کالا،

▪ بند چهار :

کپی برابر اصل گواهی استاندارد کالا،

▪ بند پنج :

رسید پرداخت حق پذیرش،

▪ بند شش :

تعهد نامه شرکت تولیدکننده مبنی بر فراهم نمودن شرایط جهت بازدید از خط تولید و انبارها حسب درخواست هیئت پذیرش یا بورس،

▪ بند هفت :

اصل یا کپی برابر اصل اسناد زیر در خصوص کالاهای وارداتی:

۷-۱) جهت کالاهای وارداتی که به صورت نقدی عرضه می‌شوند و در زمان ارائه درخواست پذیرش ترخیص شده یا در شرف ترخیص می‌باشند:

الف) برگ سبز گمرکی

ب) گواهی بازرسی مبدا یا مقصد حسب درخواست بورس

ج) قبض انبار برای کالاهایی که از گمرکات ترخیص و به انبارهای داخلی حمل شده‌اند

۷-۲) جهت کالاهای وارداتی که به صورت سلف عرضه می‌شوند و در زمان ارائه درخواست پذیرش ترخیص نشده‌اند:

الف) پروفورمای کالای وارداتی

ب) گواهی کیفیت صادر شده توسط تولید کننده به همراه تعهدنامه واردکننده مبنی بر تحویل کالا بر اساس گواهی کیفیت ارائه شده

ج) تعهدنامه واردکننده مبنی بر ارائه مستندات بند (۷-۱) این ماده به بورس پس از ترخیص و قبل از تحویل کالا به مشتری

▪ **بند هشت :**

تائیدیه مراجع ذیصلاح در خصوص کالاهایی که مشمول رعایت ضوابط خاص یا اخذ مجوزهای قانونی باشد،

▪ **بند نه :**

سایر اطلاعات مهم به تشخیص متقاضی یا درخواست بورس یا هیئت پذیرش.

▪ **تبصره :**

در خصوص کالاهایی که مشمول استاندارد اجباری نمی‌باشند، متقاضیان باید گواهی کنترل کیفیت از آزمایشگاه‌های مورد تائید موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ارائه نمایند. در مواردی که ارائه این گواهی از سوی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ممکن نباشد، ارائه گواهی آزمایشگاه مورد تائید بورس الزامی است.

○ **بخش سه - شرایط پذیرش و تداوم پذیرش کالای اصلی در بازار فیزیکی :**

▪ **ماده نه :**

جهت پذیرش کالای اصلی باید حداقل شرایط زیر احراز گردد:

۱) متقاضی باید سابقه فعالیت قابل اتکاء در بازار کالای مورد پذیرش داشته باشد و همچنین چشم‌انداز روشنی از تداوم فعالیت متقاضی وجود داشته باشد.

۲) میزان عرضه کالا توسط متقاضی به گونه‌ای باشد که امکان کشف عادلانه قیمت را در بورس فراهم آورد .

۳) کالا نباید مشمول محدودیت‌هایی از جمله محدودیت قیمت‌گذاری قانونی و انحصار در عرضه یا تقاضا باشد که مانع از کشف عادلانه قیمت کالا گردد.

▪ **ماده ده :**

هیئت پذیرش در زمان پذیرش هر کالا، حداقل عرضه سالانه و حداقل درصد عرضه در بورس از کل تولید سالانه برای تولیدکنندگان و از کل واردات سالانه برای وارد کنندگان را مشخص می‌کند.

▪ **تبصره :**

تغییر حداقل‌های موضوع این ماده به پیشنهاد بورس و تایید هیئت پذیرش امکان پذیر است.

▪ **ماده یازده :**

عرضه کننده کالا در بورس، موظف است مقررات مربوطه از جمله الزامات این دستورالعمل و ضوابط مربوط در خصوص افشای اطلاعات عرضه کالا را رعایت نماید.

▪ **تبصره :**

ضوابط افشای اطلاعات عرضه کالا به پیشنهاد هیئت مدیره بورس به تصویب هیئت مدیره سازمان خواهد رسید.

○ **بخش چهار - بررسی درخواست پذیرش کالای اصلی در بازار فیزیکی :**

▪ **ماده دوازده :**

بورس حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از تاریخ ثبت درخواست، گزارش کارشناسی خود در خصوص شرایط پذیرش را به انضمام مستندات مربوط به هیئت پذیرش ارسال می‌نماید . چارچوب گزارش کارشناسی مزبور، به پیشنهاد بورس و تصویب هیئت پذیرش تعیین می‌شود.

▪ **تبصره :**

ثبت درخواست پذیرش موضوع این ماده منوط به تکمیل بودن اطلاعات، مدارک و مستندات به تشخیص بورس می باشد.

▪ **ماده سیزده :**

هیئت پذیرش حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از دریافت گزارش و مستندات مربوط از بورس، نظر کتبی خود را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش کالا، از طریق بورس به متقاضی اعلام می‌کند. در صورت رد درخواست، متقاضی می‌تواند مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش، به دبیرخانه سازمان اعلام نماید. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای متقاضی، هیئت پذیرش و بورس لازم الاجراست.

▪ **ماده چهارده :**

در صورتی که هیئت مدیره سازمان اعتراض متقاضی را موجه تشخیص دهد، درخواست متقاضی باید در اولین جلسه هیئت پذیرش مجدداً طرح گردد.

▪ **ماده پانزده :**

در صورتی که درخواست متقاضی رد شود و به آن اعتراض ننماید یا پس از اجرای رأی تجدیدنظر هیئت مدیره سازمان، در هیئت پذیرش رد گردد، طرح مجدد درخواست متقاضی در هیئت پذیرش حداقل پس از شش ماه و انجام مجدد کلیه مراحل و پرداخت حق پذیرش، امکان‌پذیر خواهد بود.

▪ **ماده شانزده :**

درج نام کالای پذیرفته شده در فهرست نرخ‌های بورس، منوط به احراز تمامی موارد تعیین شده توسط هیئت پذیرش می‌باشد.

▪ **ماده هفده :**

در صورت عدم عرضه کالای یک عرضه کننده در بورس ظرف مدت ۶ ماه از درج آن در فهرست نرخ‌های بورس، پذیرش آن در بورس لغو گردیده و پذیرش مجدد آن منوط به طی فرایند پذیرش خواهد بود.

▪ **تبصره :**

در صورتی که بنا به تشخیص کمیته عرضه به دلیل محدودیت‌های عملیاتی امکان عرضه کالا در فرصت مذکور فراهم نباشد، بورس می‌تواند نسبت به تمدید این مهلت تا حداکثر ۶ ماه اقدام نماید.

▪ ماده هجده :

بورس پس از پذیرش کالا در هیئت پذیرش یا کمیته عرضه حسب مورد اقدام به اعلام موضوع به مشاور پذیرش و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه نموده و اطلاعات کالا را در سامانه معاملاتی ثبت می‌نماید.

○ بخش پنج - پذیرش کالاهای مشابه در بازار فیزیکی :

▪ ماده نوزده :

جهت بررسی پذیرش کالاهای مشابه، مشاور پذیرش باید مدارک و مستندات پذیرش را به شرح زیر به بورس ارائه نماید .

الف) جهت کالاهای داخلی، کلیه مدارک و اطلاعات موضوع ماده ۸ این دستورالعمل و فرم تطابق کالا

ب) جهت کالاهای وارداتی مدارک و اطلاعات موضوع بندهای ۷، ۸ و ۹ ماده ۸ این دستورالعمل و فرم تطابق کالا .

▪ ماده بیست :

درخواست پذیرش کالاهای مشابه و پذیرش عرضه کننده آن در کمیته عرضه مورد بررسی قرار می‌گیرد. کمیته عرضه موافقت یا عدم موافقت با پذیرش را ظرف مدت حداکثر ۷ روز کاری پس از تکمیل مدارک ، به مشاور پذیرش ابلاغ می‌نماید .

▪ ماده بیست و یک :

کمیته عرضه دارای ۳ عضو و یک دبیر به شرح زیر می‌باشد:

۱. یک عضو هیئت مدیره بورس با تایید هیئت مدیره بورس؛

۲. مدیرعامل بورس؛

۳. یک نفر خبره صنعت به پیشنهاد مدیرعامل بورس و تایید هیئت مدیره بورس؛

۴. مدیر پذیرش بورس به عنوان دبیر کمیته و بدون حق رأی.

▪ تبصره :

جلسات کمیته با حضور اکثریت اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیم‌گیری با موافقت حداقل ۲ عضو حاضر صورت می‌پذیرد.

▪ ماده بیست و دو :

کمیته عرضه مکلف است جهت پذیرش کالاهای مشابه شرایط زیر را احراز نماید :
(۱) متقاضی باید سابقه فعالیت قابل اتکاء در بازار کالای مورد پذیرش داشته باشد.

(۲) کالا نباید مشمول محدودیت‌هایی از جمله محدودیت قیمت‌گذاری قانونی و انحصار در عرضه یا تقاضا باشد .

(۳) مشخصات و استاندارد کالاهای مشابه با مشخصات و استاندارد کالای اصلی پذیرفته شده مطابقت داشته باشد .

▪ ماده بیست و سه :

کمیته عرضه در زمان موافقت با پذیرش هر کالای مشابه و عرضه‌کننده آن، حداقل عرضه سالانه و حداقل درصد عرضه در بورس از کل تولید سالانه برای تولیدکنندگان و از کل واردات کالا برای واردکنندگان را مشخص می‌کند .

▪ ماده بیست و چهار :

در صورت موافقت کمیته عرضه با درج و عرضه کالای مشابه، بورس موظف است امیدنامه مربوط به عرضه‌کننده کالای پذیرش شده را به سازمان ارسال نماید . در صورتی که سازمان ظرف ۳ روز کاری نظر خود را مبنی بر عدم عرضه به بورس اعلام نکند بورس می‌تواند نسبت به انتشار عمومی امیدنامه اقدام نماید. بورس موظف است حداقل سه روز قبل از عرضه، امیدنامه مذکور را جهت اطلاع عموم از طریق سایت رسمی بورس منتشر نماید.

▪ تبصره یک :

کلیه مدارک و مستندات که در جریان بررسی عرضه کالای مشابه و پذیرش عرضه‌کننده آن به بورس ارائه می‌گردد، باید مستقلاً در سوابق بورس نگهداری شده و حسب درخواست سازمان بلافاصله ارائه گردد.

▪ تبصره دو :

در صورتیکه سازمان تشخیص دهد که در جریان بررسی و موافقت با پذیرش کالای مشابه یا نحوه و میزان اطلاعات ارائه شده، مقررات رعایت نشده است، می تواند از عرضه کالای مشابه جلوگیری نماید .

▪ تبصره سه :

عرضه کالاهای خارج از گونه (off grade) در بورس منوط به موافقت کمیته عرضه می باشد. کمیته عرضه مکلف است بر اساس تعریف کالای خارج از گونه، مطابقت کالای خارج از گونه را با یکی از کالاهای پذیرفته شده در بورس احراز نماید .

• فصل سه – پذیرش کالا در بازار فرعی :

○ ماده بیست و پنج :

کالاهای تک محموله ای در بازار فرعی پذیرش و عرضه می گردند .

○ ماده بیست و شش :

برای پذیرش کالا در بازار فرعی، آن کالا باید حداقل دارای شرایط زیر باشد:

(۱) مقدار و مشخصات کالا به گونه ای باشد که امکان کشف عادلانه قیمت را در بورس فراهم آورد.

(۲) ممنوعیت یا محدودیت قانونی برای نقل و انتقال کالا وجود نداشته باشد،

(۳) کالای مذکور در سایر بازارهای بورس پذیرفته نشده باشد.

(۴) کالا دارای مشخصات فیزیکی و یا شیمیایی قابل احراز بوده و امکان تطبیق کیفیت کالا با شرایط اعلامی در بیانیه عرضه برای بورس و خریداران وجود داشته باشد.

(۵) عرضه کننده کالا دارای حسن شهرت و اعتبار بوده و توانایی تودیع وثایق لازم را جهت تضمین تحویل کالا نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه داشته باشد .

○ ماده بیست و هفت :

درخواست پذیرش کالا در بازار فرعی به همراه مدارک زیر باید توسط مشاور پذیرش به بورس ارائه شده و پس از احراز کامل بودن مدارک در بورس ثبت و به کمیته عرضه جهت تصمیم گیری ارائه گردد:

▪ **بند یک :**

پرسشنامه پذیرش و فرم شناسه کالا،

▪ **بند دو :**

بیانیه عرضه،

▪ **بند سه :**

رسید پرداخت حق پذیرش،

▪ **بند چهار :**

مستندات لازم جهت احراز مالکیت عرضه کننده کالای مورد معامله؛

▪ **بند پنج :**

اصل یا کپی برابر اصل اسناد زیر در خصوص کالاهای وارداتی:

۱-۵) جهت کالاهای وارداتی که به صورت نقدی عرضه می شوند و در زمان ارائه درخواست پذیرش ترخیص شده یا در شرف ترخیص می باشند:

الف) برگ سبز گمرکی

ب) گواهی بازرسی مبدا یا مقصد حسب درخواست بورس

ج) قبض انبار برای کالاهایی که از گمرکات ترخیص و به انبارهای داخلی حمل شده اند

۲-۵) جهت کالاهای وارداتی که به صورت سلف عرضه می شوند و در زمان ارائه درخواست پذیرش ترخیص نشده اند:

الف) پروفرمای کالای وارداتی

ب) گواهی کیفیت صادر شده توسط تولید کننده به همراه تعهدنامه واردکننده مبنی بر تحویل کالا بر اساس گواهی کیفیت ارائه شده

ج) تعهدنامه واردکننده مبنی بر ارائه مستندات بند (۱-۵) این ماده به بورس پس از ترخیص و قبل از تحویل کالا به مشتری

▪ **بند شش :**

تائیدیه مراجع ذیصلاح در خصوص کالاهائی که مشمول رعایت ضوابط خاص یا اخذ مجوزهای قانونی باشد،

▪ **بند هفت :**

سایر اطلاعات مهم به تشخیص متقاضی یا درخواست کمیته عرضه.

▪ **تبصره یک :**

بورس موظف است مستندات مربوط به مشخصات و یا استاندارد کالای موضوع این ماده را اخذ و به همراه بیانیه عرضه منتشر نماید.

▪ **تبصره دو :**

در صورت تشخیص کمیته عرضه، بورس باید گزارش ارزیابی و یا ارزشیابی کالا را که توسط مراجع ذیصلاح تائید شده است از عرضه کننده اخذ و به کمیته عرضه ارائه نماید.

○ **ماده بیست و هشت :**

برای هر نوبت عرضه کالا در بازار فرعی باید درخواستی مجزا به بورس ارائه و با رعایت ترتیبات این فصل، موافقت کمیته عرضه اخذ شود. عرضه یک کالا در بازار فرعی به هر تعداد دفعه، دلیلی بر امکان تداوم عرضه آن بدون طی ترتیبات اجرایی فصل سوم این دستورالعمل نمی باشد.

○ **ماده بیست و نه :**

در صورت موافقت کمیته عرضه با پذیرش کالا در بازار فرعی، بورس موظف است بیانیه عرضه آن کالا و سایر مستندات مربوطه را به سازمان ارسال نماید. در صورتی که سازمان ظرف ۳ روز کاری نظر خود را مبنی بر عدم عرضه به بورس اعلام نکند بورس می تواند نسبت به انتشار عمومی بیانیه عرضه اقدام نماید. بورس موظف است حداقل ۷ روز کاری قبل از عرضه، بیانیه مذکور را جهت اطلاع عموم از طریق سایت رسمی بورس منتشر نماید.

▪ **تبصره یک :**

کلیه مدارک و مستندات مربوط به بررسی و موافقت با هر بار پذیرش کالا در بازار فرعی، باید مستقلاً در سوابق بورس نگهداری شده و حسب درخواست سازمان بلافاصله ارائه گردد.

▪ تبصره دو :

در صورتیکه سازمان تشخیص دهد که در جریان بررسی و موافقت با پذیرش کالا در بازار فرعی یا نحوه و میزان اطلاعات ارائه شده، مقررات رعایت نشده است، می تواند از عرضه کالا در بازار فرعی جلوگیری نماید .

• فصل چهار - تعلیق و لغو پذیرش کالا در بازار فیزیکی :

○ بخش یک - تعلیق پذیرش کالا :

▪ ماده سی :

پذیرش کالای یک عرضه کننده به موجب هر یک از موارد ذیل تعلیق می شود:

۱- عدم ایفای تعهدات عرضه

۲- عدم رعایت مقررات، از جمله الزامات این دستورالعمل و ضوابط افشای اطلاعات عرضه کنندگان

۳- عدم ایفای تعهدات مربوط به تسویه و تحویل کالا از سوی عرضه کننده

۴- توقف کامل تولید عرضه کننده کالا به مدت بیش از ۳ ماه

▪ تبصره :

بورس مکلف است در پایان هر ماه نسبت به بررسی موارد فوق اقدام نماید و نتایج را به سازمان و هیئت پذیرش ارائه نماید.

▪ ماده سی و یک :

در صورت وقوع هر یک از بندهای ماده ۳۰ این دستورالعمل، بورس می تواند پذیرش کالای یک عرضه کننده را برای مدت حداکثر ۳ ماه به حال تعلیق درآورد. تعلیق یک کالا برای مدتی بیش از ۳ ماه منوط به موافقت هیئت پذیرش خواهد بود. در هر صورت مدت تعلیق موضوع این ماده حداکثر ۶ ماه خواهد بود.

▪ ماده سی و دو :

در صورت وقوع هر یک از بندهای ماده ۳۰ این دستورالعمل، سازمان نیز می تواند دستور تعلیق پذیرش کالای عرضه کننده را به بورس صادر نماید. تشخیص مدت تعلیق با سازمان خواهد بود.

▪ **ماده سی و سه :**

رفع تعلیق پذیرش کالای یک عرضه کننده، منوط به رفع موجبات تعلیق، مطابق نظر سازمان، هیئت پذیرش یا بورس، حسب مورد می باشد.

▪ **تبصره یک :**

در صورت تعلیق پذیرش مطابق ماده ۳۱ این دستورالعمل، چنانچه موجبات تعلیق اعلام شده توسط بورس یا هیئت پذیرش مرتفع گردد، بورس رأساً نسبت به رفع تعلیق اقدام نموده و مراتب را به همراه گزارش رفع دلایل تعلیق به سازمان و هیئت پذیرش اعلام می نماید.

▪ **تبصره دو :**

در صورت تعلیق پذیرش مطابق ماده ۳۲ این دستورالعمل، رفع تعلیق پذیرش توسط سازمان به بورس اعلام خواهد شد.

▪ **ماده سی و چهار :**

در صورت تعلیق پذیرش کالای اصلی که کالای مشابه آن نیز پذیرش شده است، مطابق ترتیبات این فصل، مرجع تصمیم گیری حسب مورد باید در خصوص تعلیق یا عدم تعلیق پذیرش کالاهای مشابه کالای اصلی موضوع این ماده نیز تصمیم گیری نماید.

○ **بخش دو - لغو پذیرش کالا :**

▪ **ماده سی و پنج :**

پذیرش کالای یک عرضه کننده به موجب هر یک از موارد زیر لغو می شود:
۱- در صورت تداوم تعلیق پذیرش بیش از شش ماه و عدم رفع موجبات تعلیق؛
۲- در صورت انحلال یا ورشکستگی عرضه کننده کالا؛

▪ **ماده سی و شش :**

در صورت وقوع هریک از بندهای ماده ۳۵ این دستورالعمل، بورس ضمن ارائه گزارش به هیئت پذیرش مراتب را به عرضه کننده اعلام می کند. عرضه کننده موظف است ظرف ۳۰ روز توضیحات خود را به هیئت پذیرش ارائه نماید. در صورتی که هیئت پذیرش تشخیص دهد عرضه کننده قادر به برطرف کردن موارد منجر به لغو پذیرش است، مهلت مشخصی را حسب مورد برای وی در نظر می گیرد. این مدت قابل تمدید نمی باشد.

▪ **ماده سی و هفت :**

هیئت پذیرش می‌تواند پذیرش کالای یک عرضه کننده را در دوره‌ای که به عرضه کننده برای رفع موارد لغو مهلت داده می‌شود، به حالت تعلیق درآورد.

▪ **ماده سی و هشت :**

در صورت برطرف شدن موجبات لغو پذیرش در مهلت در نظر گرفته شده، عرضه کننده کالا موظف است گزارش اقدامات خود و همچنین سایر اطلاعات مورد نیاز را به بورس ارائه نماید.

▪ **ماده سی و نه :**

چنانچه در مهلت پیش‌بینی شده موارد لغو پذیرش رفع نگردد، کالای آن عرضه کننده با تصویب هیئت پذیرش لغو پذیرش خواهد شد.

▪ **ماده چهل :**

بورس، لغو پذیرش کالا را حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ تصویب، طی گزارشی با ذکر دلایل مربوط، به عرضه کننده و سازمان اطلاع می‌دهد. عرضه کننده کالا می‌تواند مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش، به دبیرخانه سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای هیئت پذیرش، بورس و عرضه کننده لازم‌الاجراست.

▪ **ماده چهل و یک :**

پذیرش مجدد کالایی که پذیرش آن در بورس لغو شده است، پس از گذشت یک سال از تاریخ لغو پذیرش با ارائه درخواست و احراز شرایط پذیرش امکان‌پذیر خواهد بود.

▪ **ماده چهل و دو :**

در صورت لغو پذیرش کالای اصلی که کالای مشابه آن نیز پذیرش شده است، هیئت پذیرش در خصوص تداوم یا لغو پذیرش و عرضه کالاهای مشابه کالای اصلی موضوع این ماده نیز تصمیم‌گیری می‌نماید.

- فصل پنجم - پذیرش اوراق بهادار قابل معامله :
  - بخش یک - فرآیند پذیرش در بازار مشتقه :
  - ماده چهل و سه :

پذیرش اوراق بهادار قابل معامله از جمله قرارداد سلف موازی استاندارد، قرارداد آتی و قرارداد اختیار معامله در بازار مشتقه به پیشنهاد بورس به تصویب هیئت پذیرش می‌رسد .

▪ تبصره :

پیشنهاد پذیرش اوراق بهادار قابل معامله می‌تواند از سوی مشاورین پذیرش نیز ارائه گردد. در اینصورت بورس باید درخواست مشاور پذیرش را به همراه گزارش موضوع ماده ۴۶ این دستورالعمل از مشاور پذیرش دریافت و در صورت تکمیل بودن به همراه اظهار نظر خود به هیئت پذیرش ارائه نماید

▪ ماده چهل و چهار :

مشخصات قرارداد برای هر یک از اوراق بهادار قابل معامله، مطابق فرمت‌های مصوب هیئت پذیرش، به تصویب آن هیئت می‌رسد .

▪ ماده چهل و پنج :

دارایی پایه از بین کالاهای پذیرفته شده در بورس یا کالاهای دارای بازار نقدی قوی انتخاب شده و باید به تشخیص هیئت پذیرش حداقل حائز شرایط زیر باشد:

۱- محدودیت قانونی موثر جهت نقل و انتقال دارایی پایه وجود نداشته باشد.

۲- مرجع قیمتی روزانه قابل اتکا برای بازار نقدی دارایی پایه وجود داشته باشد.

۳- امکان تحویل فیزیکی دارایی پایه وجود داشته باشد.

▪ ماده چهل و شش :

جهت پذیرش اوراق بهادار قابل معامله، گزارش پذیرش اوراق بهادار قابل معامله شامل موارد زیر توسط بورس به هیئت پذیرش ارائه می‌گردد:

▪ **بند یک :**

۱- امیدنامه شامل:

۱-۱- نام، مشخصات و استانداردهای دارایی پایه

۱-۲- معرفی و شرح ویژگی‌های بازار نقدی دارایی پایه

۱-۳- آمار تولید، مصرف، واردات و صادرات دارایی پایه

۱-۴- تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان عمده داخلی و خارجی

۱-۵- قوانین خاص حاکم بر تولید، مصرف، قیمت گذاری، واردات یا صادرات دارایی پایه

۱-۶- روند تغییرات قیمت داخلی و بین المللی دارایی پایه طی ۳ سال گذشته

۱-۷- معرفی و مشخصات عرضه کننده اوراق بهادار قابل معامله حسب مورد

▪ **بند دو :**

مشخصات قرارداد

▪ **بند سه :**

اظهار نظر کارشناسی بورس در خصوص قابلیت پذیرش اوراق بهادار پیشنهادی طبق مفاد این دستورالعمل

▪ **بند چهار :**

سایر اسناد یا اطلاعات مهم به تشخیص بورس یا درخواست هیئت پذیرش.

▪ **ماده چهل و هفت :**

هیئت پذیرش حداکثر ظرف ۴۵ روز پس از دریافت گزارش و مستندات مربوط از بورس، نظر کتبی خود را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش اوراق بهادار قابل معامله، اعلام می‌کند.

▪ ماده چهل و هشت :

در صورت تایید پذیرش، بورس موظف است حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ اعلام هیئت پذیرش اقدام به درج اوراق بهادار قابل معامله در فهرست نرخ‌های رسمی بورس، انتشار امیدنامه و گشایش نماد معاملاتی ورقه بهادار قابل معامله نماید. در صورت عدم انجام هر یک از اقدامات مذکور طی مهلت مقرر، اخذ تاییدیه مجدد از هیئت پذیرش الزامی است.

▪ ماده چهل و نه :

تغییر در شرایط و مشخصات قرارداد اوراق بهادار قابل معامله ی پذیرفته شده، با پیشنهاد بورس و تصویب هیئت پذیرش امکان پذیر است.

○ بخش دو - فرایند پذیرش سایر اوراق بهادار قابل معامله :

▪ ماده پنجاه :

شرایط پذیرش صندوق های سرمایه گذاری (قابل معامله) در حال تأسیس در بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله عبارتند از:

۱- موافقت سازمان با پذیره نویسی صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله بعنوان صندوق قابل معامله به بورس اعلام شده باشد؛

۲- پذیرش تمامی واحدهای سرمایه گذاری عادی در بورس انرژی ایران در اساسنامه صندوق پیش بینی شده باشد؛

۳- کلیه واحدهای سرمایه گذاری صندوق با نام باشند؛

۴- صندوق، دست کم دارای یک بازار گردان باشد.

۵- صندوق سرمایه گذاری طبق اساسنامه و امیدنامه خود برای سرمایه گذاری در گواهی سپرده کالایی و یا اوراق بهادار قابل معامله و در خصوص صندوق های پروژه برای سرمایه گذاری در پروژه های حوزه انرژی در حال تأسیس باشد.

▪ **ماده پنجاه و یک :**

بورس حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری پس از دریافت درخواست پذیرش و تکمیل مدارک مورد نیاز برای پذیرش صندوق سرمایه گذاری، موافقت یا عدم موافقت خود با پذیرش صندوق را بر اساس شرایط ذکر شده در ماده ۱ به سازمان و مدیر صندوق اعلام می کند .

▪ **ماده پنجاه و دو :**

در صورت پذیرش صندوق سرمایه گذاری در بورس، مدیر صندوق سرمایه گذاری موظف است پس از دریافت مجوز پذیره نویسی از سازمان نسبت به پذیره نویسی اولیه واحدهای سرمایه گذاری صندوق از طریق بورس، در چارچوب مقررات مربوطه اقدام کند .

▪ **ماده پنجاه و سه :**

انجام معاملات ثانویه واحدهای سرمایه گذاری عادی صندوق سرمایه گذاری پذیرفته شده در بورس منوط به درج نام آن در فهرست صندوق های سرمایه گذاری (قابل معامله) در بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله است. درج نام صندوق سرمایه گذاری در فهرست یادشده منوط به احراز شرایط زیر است:

۱. دریافت مجوز فعالیت صندوق سرمایه گذاری از سازمان؛

۲. ارایه اساسنامه و امیدنامه ثبت شده نزد سازمان ؛

۳. دارا بودن حداقل تعداد سرمایه گذار که طبق مصوبه هیئت مدیره بورس مشخص می شود؛

۴. ارائه رسید پرداخت کارمزد پذیرش و درج با رعایت مقررات؛

۵. سایر اطلاعات به تشخیص متقاضی یا درخواست بورس

▪ **تبصره :**

در صورتی که تا ۳ ماه پس از اتمام پذیره نویسی اولیه واحدهای سرمایه گذاری صندوق سرمایه گذاری در بورس، مراحل موضوع این ماده از طرف صندوق تکمیل نشده باشد، بورس می تواند پذیرش صندوق را لغو کند.

▪ **ماده پنجاه و چهار :**

بورس موظف است بلافاصله پس از درج نام صندوق سرمایه گذاری در فهرست صندوق های سرمایه گذاری در بورس، اساسنامه و امیدنامه صندوق را در پایگاه اینترنتی خود منتشر و ظرف حداکثر ۷ روز کاری از تاریخ درج نسبت به گشایش نماد صندوق سرمایه گذاری در بازار مربوطه اقدام کند .

▪ **ماده پنجاه و پنج :**

مدیر صندوق سرمایه‌گذاری پذیرفته شده در بورس، موظف است هرگونه تغییر در مفاد اساسنامه و امیدنامه صندوق سرمایه‌گذاری را حداکثر ۱ روز کاری پس از تأیید سازمان به بورس ارائه نماید .

▪ **ماده پنجاه و شش :**

پذیرش صندوق سرمایه‌گذاری در بورس، در صورت خاتمه فعالیت آن طبق اساسنامه صندوق، حسب مورد لغو گردیده و صندوق سرمایه‌گذاری به شرکت سهامی عام تبدیل خواهد شد

▪ **ماده پنجاه و هفت :**

پذیرش اوراق گواهی ظرفیت در بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله به پیشنهاد بورس یا مشاور پذیرش به تصویب هیات پذیرش می رسد .

▪ **ماده پنجاه و هشت :**

به منظور پذیرش اوراق گواهی ظرفیت (اعم از نقدی و سلف موازی استاندارد) در بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله، متقاضی پذیرش موظف است مدارک و مستندات ذیل را جهت ارائه در جلسه هیئت پذیرش به بورس ارسال نماید:

۱- فرم درخواست پذیرش اوراق گواهی ظرفیت مطابق فرمت بورس

۲- امیدنامه پیشنهادی پذیرش

معرفی نامه و تأیید رسمی از وزارت نیرو مطابق فرمت بورس مبنی بر احداث و فعالیت نیروگاه متقاضی برای اوراق گواهی ظرفیت نقدی (نیروگاه احداث شده جدید) و همچنین مدارک دال بر بهره برداری و فعالیت نیروگاه در سررسید قراردادهای سلف موازی استاندارد اوراق گواهی ظرفیت (نیروگاه در دست احداث جدید).

۳- رسید حق پذیرش

۴- سایر اطلاعات و مدارک به تشخیص متقاضی یا درخواست بورس

▪ **ماده پنجاه و نه :**

پس از نخستین پذیرش اوراق گواهی ظرفیت نقدی در هیات پذیرش، متقاضیان بعدی پذیرش باید مدارک موضوع ماده ۵۸ درخواست خود را از طریق مشاور پذیرش به بورس ارائه نمایند. کمیته عرضه بورس پس از دریافت مدارک و مستندات، موافقت یا عدم موافقت با پذیرش را ظرف مدت حداکثر ۷ روز کاری پس از تکمیل مدارک، به مشاور پذیرش ابلاغ می نماید .

▪ **ماده شصت :**

در صورت موافقت کمیته عرضه با پذیرش اوراق گواهی ظرفیت نقدی متقاضی، بورس موظف است مستندات موضوع ماده ۵۸ را به سازمان ارسال نماید. در صورتی که سازمان ظرف ۳ روز کاری نظر خود را مبنی بر عدم پذیرش به بورس اعلام نکند، بورس می تواند نسبت به پذیرش اوراق گواهی ظرفیت نقدی متقاضی اقدام نماید .

▪ **ماده شصت و یک :**

ثبت دارایی عرضه کنندگان در تابلوی اوراق گواهی ظرفیت بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله توسط شرکت سپرده گذاری مرکزی، تنها پس از تکمیل فرآیند پذیرش به همراه نامه درخواست بورس امکان پذیر است .

▪ **ماده شصت و دو :**

ضوابط اختصاصی پذیرش سایر اوراق بهادار قابل معامله در صورت لزوم به پیشنهاد بورس به تصویب هیئت مدیره سازمان می رسد .

○ **بخش سه - تعلیق و لغو پذیرش در بازار مشتقه و سایر اوراق بهادار قابل معامله :**

▪ **ماده شصت و سه :**

بورس مکلف است در صورت وقوع هر یک از موارد زیر، موضوع را در اولین جلسه هیئت پذیرش جهت تصمیم گیری در خصوص تعلیق، لغو یا تداوم پذیرش اوراق بهادار در بازار مشتقه یا بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله طرح نماید .

▪ **بند یک :**

عدم انجام معامله در بازار مشتقه یا بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله به مدت ۲ ماه در تمامی سررسیدهای آن.

▪ بند دو :

در صورت از دست دادن هر یک از شرایط پذیرش

• فصل شش - سایر موارد :

○ بخش یک - کارمزدها :

▪ ماده شصت و چهار :

بورس کارمزدهای زیر را دریافت می کند:

۱- کارمزد پذیرش کالا، که به همراه درخواست پذیرش و تکمیل مدارک اولیه از متقاضی دریافت می شود.

۲- کارمزد درج کالا، که براساس آمار سالانه عرضه کالا در بورس از عرضه کننده برای هر سال دریافت می شود.

▪ تبصره دو :

در صورت عدم پرداخت کارمزد توسط عرضه کننده در مهلت مقرر، این مبلغ از محل مطالبات و یا موجودی عرضه کننده نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، توسط آن شرکت به بورس قابل پرداخت است.

▪ تبصره یک :

متقاضی و عرضه کننده، موظف اند حسب مورد کارمزدهای فوق را بر اساس مصوبه هیئت مدیره بورس و حداکثر تا میزان سقفهای تعیین شده توسط هیئت مدیره سازمان، در مهلت مقرر پرداخت نمایند.

○ بخش دو - سایر مقررات :

▪ ماده شصت و پنج :

تمام عرضه کنندگان، مادام که کالای آنها در بورس پذیرفته شده است، موظف به رعایت مقررات از جمله مفاد این دستورالعمل می باشند.

▪ ماده شصت و شش :

در صورت نقض هر یک از مفاد این دستورالعمل توسط اشخاص ذیربط، بورس موظف است براساس مقررات انضباطی خود به تخلفات آنها رسیدگی یا حسب مورد موضوع را به مرجع ذیصلاح گزارش نماید.